

Pedagogisch werkplan

Naam Locatie	Dikkie Dik
Adres	Siriusstraat 1 9742 KT Groningen
Telefoonnummer	050-5494714
LRK nummer	615247118
Opvangsoort	Peuteropvang

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	4
Inleiding	5
Hoe ontwikkelen kinderen zich en waarom is spelen zo belangrijk?	6
De lichamelijke ontwikkeling	6
De verstandelijke ontwikkeling	6
De sociaal emotionele ontwikkeling.....	6
Seksuele ontwikkeling van kinderen	7
Hoe wordt het zelfbeeld en zelfvertrouwen van kinderen versterkt?	7
Pedagogische kwaliteit	8
Onze rol als pedagogisch medewerkers.....	8
De vier pedagogische basisdoelen.....	8
Pedagogisch handelen in observeerbare termen	8
Observeerbare termen	9
Werken aan persoonlijke competenties	9
Werken aan sociaal emotionele veiligheid	10
Werken aan sociale vaardigheden.....	12
Werken aan normen en waarden.....	13
Op de groep	14
Spelen	14
Spelmateriaal	14
Huilen.....	14
Inspraak van kinderen	14
Onze dagindeling	15
Activiteiten.....	15
Regels en afspraken.....	16
Haal en brengservice voor activiteiten buiten de locatie	16
Uitstapjes	16
Zwemmen	16
Grenzen stellen en corrigeren	17
Pesten	17
Zindelijkheid.....	17
Computers, tablets, smartphones	18
Eten en drinken	18
Mentorschap	18
Taalbeleid en meertaligheid.....	19
Tijdelijke plaatsing op een andere groep of locatie.....	19
Wennen.....	19
Begin en eind van de dag	20
De Pedagogisch medewerkers	21

Deskundigheidsbevordering.....	21
Beroepskracht-Kind-Ratio (BKR).....	21
Vaste gezichten	21
Stagiaires/Studenten	21
Vrijwilligers	23
Hoe volgen wij de kinderen in hun ontwikkeling	23
Doorgaande lijn en de overdracht	23
Kinderen met opvallend gedrag	23
(Tijdelijke) bijzondere gezinsomstandigheden	24
Verwijsindex.....	24
Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag (meldcode)	24
VVE (voor- en vroegschoolse educatie)	25
Pedagogisch en VVE coach/Beleidsmedewerker	26
Overdracht naar school.....	27
Ouderbetrokkenheid in relatie tot VVE	27
Ouderbetrokkenheid	28
Oudercommissie (OC)	28
Social Media.....	28
Ons gebouw en de omgeving	29
Veiligheid en gezondheid.....	30
Het vier-ogenprincipe	30
Ziekte bij kinderen	30
Calamiteiten	31
Index kwaliteitshandboek	32

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van peuteropvang Dikkie Dik.

Dit werkplan geeft (samen met het pedagogisch beleidsplan) ouders, pedagogisch medewerkers en andere belangstellenden inzicht in onze manier van werken en omgaan met de kinderen op onze locatie.

Het pedagogisch werkplan is de praktische uitwerking van ons pedagogisch beleidsplan. Samen vormen zij ons pedagogisch beleid.

Het is geschreven voor en door onze (pedagogisch) medewerkers, vrijwilligers en stagiaires. Tevens is het een informatiebron voor (toekomstige) ouders en andere belangstellenden.

Het pedagogisch werkplan beschrijft uitgebreid onze visie, de ontwikkeling van kinderen, het belang van spelen en hoe wij hier op onze locatie mee omgaan.

Het motto van Kids First COP groep is: Wij zeggen wat wij doen, wij doen wat wij zeggen. Dus wat in het pedagogisch werkplan staat, is bij ons terug te zien 'op de werkvloer'.

Soms wordt verwezen naar bijbehorende formulieren of protocollen. Dit zijn werkdocumenten voor ons als pedagogisch medewerkers en terug te vinden in ons (digitale) kwaliteitshandboek.

Indien in dit document wordt gesproken over 'ouders', bedoelen wij eveneens de verzorger(s).

Met 'manager' wordt bedoeld diegene die leiding geeft aan één of meerdere locaties.

Het pedagogisch beleids- en werkplan zijn te vinden op onze website www.kidsfirst.nl. U kunt deze ook te allen tijde inzien op de locatie.

Wij wensen u veel leesplezier toe. En heeft u vragen, dan staan wij u graag te woord!

Team Dikkie Dik

Datum April 2022

Inleiding

Kids First COP groep biedt kinderopvang in de breedste zin van het woord in Groningen, Friesland en Drenthe. Met een groot aantal peuteropvanglocaties¹, kinderdagverblijven en buitenschoolse opvanglocaties zijn wij vaak dicht bij de ouders in de buurt te vinden.

Onze visie

Elk kind verdient een plek waar geborgenheid wordt geboden, waar met liefde voor hem gezorgd wordt, waar hij kan spelen en waar hij zich mag ontwikkelen in zijn eigen tempo.

Onze missie

Kids First COP groep is meer dan alleen een opvangplek: Wij willen kinderen iets mee geven waar zij de rest van hun leven plezier van hebben.

Kinderen op de eerste plaats

Elk kind kan bij ons terecht ongeacht achtergrond, cultuur of godsdienst. We werken kindgericht: we respecteren kinderen zoals ze zijn, bieden hun liefdevolle aandacht en geborgenheid, geven hun de ruimte om zich te ontwikkelen, maar stimuleren vooral om te spelen en kind te zijn. Avontuurlijk, speels, actief, energiek, initiatiefrijk en stoutmoedig. Dat is wat kinderen bij ons mogen zijn. Wij zetten hun behoeftes op de eerste plaats. Ontwikkelen doen ze in hun eigen tempo.

Regio en wijkgericht, met aandacht voor verschillen

Wij willen op verschillende locaties een integraal aanbod neerzetten, waar ouders, partners en medewerkers blij van worden. Wij bieden in een dorp, stad of wijk altijd een vast aanspreekpunt en een bekend gezicht. Er is één leidinggevende (de teammanager) verantwoordelijk voor één regio of wijk, wat betreft de aansturing van de locaties en haar medewerkers.

Wij zijn een organisatie met een uniform beleid, maar er mogen ook verschillen zijn. Eigenheid wordt op elke locatie gevormd door medewerkers, kinderen en hun ouders. Dat maakt elke locatie bijzonder en geeft het een waardevolle plek binnen de directe omgeving. Wij voelen ons verbonden met de mensen en organisaties om ons heen. Onze maatschappelijke betrokkenheid is groot, de zorg voor kinderen is een samenspel van ouders, kinderopvang, school en andere partners. We weten graag wat er leeft om te kunnen ondersteunen waar het mogelijk is.

Dit pedagogisch werkplan is een jaarlijks terugkerend punt op de agenda van onze team- en oudercommissievergaderingen. De manager bespreekt en toetst de pedagogische kwaliteit tijdens locatiebezoeken, teamevaluaties en indien nodig via individuele gesprekken.

¹ Dit wordt ook wel peuterschool, spellegroep of peuterspeelzaal genoemd. Wij spreken in dit document verder alleen over peuteropvang

Hoe ontwikkelen kinderen zich en waarom is spelen zo belangrijk?

Voordat wij meer informatie geven over hoe wij op onze locatie werken, zetten wij eerst uiteen hoe wij de ontwikkeling van kinderen zien en waarom spelen zo belangrijk is. Dus ook: Hoe belangrijk onze rol als kinderopvang is!

Wij onderscheiden de volgende ontwikkelingsgebieden:

De lichamelijke ontwikkeling

Door middel van spelen en bewegen wordt de ontwikkeling van kinderen gestimuleerd. Motoriek (grote en fijne) en de algehele ontwikkeling zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Spelenderwijs en experimenterend leert een kind een hoop van de wereld om zich heen. Buitenspelen is essentieel om deze en andere ervaringen op te doen. Buiten kom je in aanraking met verschillende materialen en uiteenlopende omstandigheden. De motorische ontwikkeling van kinderen kent verschillende mijlpalen. Kinderen leren zitten, kruipen, staan, lopen, rennen en fietsen. Door te oefenen leren ze hoe te bewegen en hoe ze hun lichaam kunnen gebruiken. Er is bij ons voldoende ruimte en aandacht voor de lichamelijke ontwikkeling doordat er elke dag ruimte is voor vrij spel. Op deze momenten creëren en benutten wij kansen om de motoriek en de lichamelijke ontwikkeling te stimuleren. Daarnaast heeft buitenspelen een vaste plek in het dagritme.

De verstandelijke ontwikkeling

Hoe groter ze worden, hoe beter kinderen de wereld om zich heen leren begrijpen. Hun geheugen wordt beter, zodat ze dingen kunnen onthouden, en ze leren oplossingen te bedenken.

Denken heeft te maken met taal, met begrijpen, met onthouden en met het oplossen van 'probleempjes'. Hoe meer ervaringen kinderen opdoen, hoe meer ze gaan begrijpen en onthouden. Kinderen zijn in staat om te leren doordat hun geheugen zich ontwikkelt en doordat ze abstracter gaan denken en leren informatie in te delen. Ze leren ook door te kijken naar wat de mensen om hen heen doen, en dat na te doen.

Hoe verloopt het leerproces?

Leren is een proces dat te maken heeft met het denkvermogen en met het verwerken van informatie. Kinderen verwerken de informatie die ze krijgen. Dat wil zeggen dat ze informatie opslaan, ordenen, verbanden leggen met wat ze al weten en de informatie toepassen in nieuwe situaties.

Eigen tempo in denkontwikkeling

Alle kinderen maken dezelfde denkontwikkeling door, ieder kind in een eigen tempo. Aanleg speelt hierbij een rol, maar ook de manier waarop de omgeving de kinderen in alledaagse situaties in en om het huis/opvang uitdaagt om na te denken.

De sociaal emotionele ontwikkeling

Naarmate kinderen zich emotioneel verder ontwikkelen, krijgen ze het vermogen om eigen gevoelens en die van anderen te herkennen. Een goed voorbeeld is hierbij van essentieel belang.

Wat is sociaal/emotionele ontwikkeling?

Sociale ontwikkeling en emotionele ontwikkeling hangen nauw samen. Kinderen leren om rekening te houden met anderen, zich te houden aan regels, op hun beurt te wachten, te delen, samen te spelen en nog veel meer sociale vaardigheden. Om dat te kunnen, moeten kinderen leren om hun eigen gevoelens en de gevoelens van anderen te zien, te begrijpen en ermee om te gaan.

- Zelfkennis en zelfvertrouwen

Bij een goede emotionele ontwikkeling hoort ook zelfkennis, een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen. Kinderen die zich emotioneel goed ontwikkelen, kunnen zich als ze wat groter worden goed inleven in anderen en daardoor goed met anderen samenwerken.

- Gevoelens leren uiten

Een peuter heeft alle gevoelens die volwassenen ook hebben, maar begrijpt die gevoelens nog niet. Peuters kunnen daar nog niet goed over praten en ze moeten nog leren hoe ze gevoelens op een goede manier kunnen uiten. Dat is voor een peuter nog heel lastig.

- Ik en de ander

Iedere peuter ontwikkelt een eigen identiteit en merkt dat andere mensen ook gedachten en gevoelens hebben. Vanaf een jaar of 3 begint een kind zich stapje voor stapje een beetje in te leven in andere mensen. Dat gaat heel geleidelijk.

Hoe wordt de emotionele ontwikkeling gestimuleerd?

Wij helpen een kind zich emotioneel te ontwikkelen door betrokken te zijn en er voor het kind te zijn. Daarmee wordt een goede basis gelegd. Kinderen moeten leren om hun eigen gevoelens en de gevoelens van anderen te zien, te begrijpen en ermee om te gaan.

Het is van belang dat kinderen leren over gevoelens en emoties te praten, deze onder woorden te brengen en op een goede manier te uiten. Dat kan heel lastig zijn. Daar kunnen volwassenen hen bij helpen door betrokken te zijn en er voor het kind te zijn wanneer het hen nodig heeft.

Seksuele ontwikkeling van kinderen

Kinderen maken tijdens hun groei in vele opzichten een ontwikkeling door. Dat geldt ook voor hun lichaam, gevoelens ten opzichte van zichzelf en anderen, hun denkwijze maar ook voor hun seksualiteit. In het protocol 'afspraken m.b.t. seksuele ontwikkeling' hebben wij richtlijnen t.a.v. dit onderwerp vastgesteld.

Wij geven geen seksuele voorlichting. Wanneer er vragen zijn van kinderen beantwoorden wij deze zo goed als mogelijk, waarbij wij rekening houden met de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Wanneer een kind regelmatig vragen stelt over onderwerpen die te maken hebben met seksuele ontwikkeling, dan lichten wij de ouders in, zodat zij een gesprek met het kind kunnen aangaan.

Hoe wordt het zelfbeeld en zelfvertrouwen van kinderen versterkt?

Door te benoemen "dat heb je goed gedaan", maar ook met een aai over de bol laten wij onze waardering voor een kind zien. Wanneer het nodig is om grenzen te stellen, proberen wij te achterhalen waar het gedrag van het kind vandaan komt. Wij wijzen een kind nooit af, maar leggen op een positieve manier uit wat wij van hem verwachten. Zo leren wij het kind het verband te zien tussen eigen handelen en gevolg. Wanneer wij grenzen stellen, zorgen wij er voor dat een kind zich nooit angstig of onveilig voelt.

Pedagogische kwaliteit

Onze rol als pedagogisch medewerkers

Wij, als pedagogisch medewerkers van Kids First COP groep bepalen de pedagogische kwaliteit. Daarom kunnen ouders en collega's het volgende van ons verwachten.

Wij handelen volgens het beleid van Kids First COP groep, ook al zou dit afwijken van onze eigen normen en waarden. Wij zijn ons bewust van onze houding en werkwijze en de invloed hiervan op het pedagogisch klimaat. Door een ontspannen en open houding naar de kinderen, de ouders en naar elkaar, creëren wij een positieve sfeer in de samenwerking. Zo ook door verbaal en non-verbaal duidelijk te zijn.

Wij zorgen er voor dat de locatie veilig en kindgericht is en houden hierbij rekening met de leeftijd en de ontwikkeling van de kinderen.

Kids First COP groep heeft enkele pedagogisch coaches/beleidsmedewerkers in dienst, die ons extra ondersteunen bij ons pedagogisch handelen.

De vier pedagogische basisdoelen

In ons pedagogisch beleidsplan hebben wij de vier pedagogische basisdoelen beschreven.

Hoe geven wij verantwoord vorm aan de uitvoering van deze vier basisdoelen. Dat doen wij op onderstaande wijze, waarbij wij te allen tijde, bij ieder individueel kind, rekening houden met de ontwikkelingsfase waarin hij/zij zich bevindt.

1^e Wij gaan op een sensitieve en responsieve manier met kinderen om, tonen respect voor hun autonomie en zelfstandigheid. Hierbij stellen wij grenzen en bieden wij structuur, zodat de kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;

2^e Wij dagen de kinderen spelenderwijs uit in de ontwikkeling van hun motorische, cognitieve, creatieve en taalvaardigheden. Hierdoor kunnen en mogen zij steeds zelfstandiger functioneren in een veranderende omgeving;

3^e Wij begeleiden kinderen in hun interacties, waarbij wij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bijbrengen. Zo leren zij steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden;

4^e Wij stimuleren de kinderen om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Pedagogisch handelen in observeerbare termen

Wij zeggen wat wij doen en wij doen wat wij zeggen.

Wij hebben duidelijke en observeerbare termen opgesteld aan de hand waarvan wij uitvoering geven aan de pedagogische basisdoelen.

Deze zijn uitgewerkt in het volgende hoofdstuk.

Observeerbare termen

Een wettelijke vereiste is dat in het pedagogisch beleid, in observeerbare termen het volgende beschreven wordt: De wijze waarop de emotionele veiligheid van kinderen wordt gewaarborgd, de mogelijkheden voor kinderen tot de ontwikkeling van hun persoonlijke- en sociale competentie, en de wijze waarop de overdracht van normen en waarden aan kinderen plaatsvindt.

Om aan deze wettelijke vereiste te voldoen, hebben wij deze paragraaf daarom in de 'Ik-vorm' opgesteld.

Werken aan persoonlijke competenties

Hoe doe ik dat als pedagogisch medewerker?

Kind: "Ik vertrouw op mezelf en ik heb vertrouwen in de ander"

Als pedagogisch medewerker

- laat ik kinderen situaties en spelmaterialen zelf kiezen, ervaren en ontdekken en houd hierbij rekening met de veiligheid van de kinderen
- geef ik kinderen verantwoordelijkheid, waar ze dit aan kunnen, b.v. door ze de tafel te laten dekken, speelgoed op te laten ruimen of hun eigen conflicten te laten oplossen
- laat ik bij alles wat ik doe het plezier en het ontdekken van de kinderen centraal staan en niet het eindresultaat

Kind: "Ik ben goed zoals ik ben"

Als pedagogisch medewerker

heb ik oog en respect voor 'de eigenheid' van elk kind door rekening te houden met zijn gevoelens, mogelijkheden, wensen, en ideeën

Kind: "Ik heb een mening"

Als pedagogisch medewerker

- laat ik de kinderen meedenken over regels en activiteiten op de groep. Bijvoorbeeld door te vragen wat ze willen doen die dag. Hierbij houd ik rekening met de leeftijd van de kinderen
- draag ik er zorg voor dat de mening van alle kinderen serieus wordt genomen en dat er naar alle kinderen wordt geluisterd tijdens individuele gesprekken, groeps gesprekken en bij spelmomenten

Kind: "Ik word gestimuleerd in mijn ontwikkeling en kan mijn talenten"

Als pedagogisch medewerker

- bied ik bewust activiteiten en spelmaterialen aan om de ontwikkeling van de kinderen te bevorderen
- zorg ik er voor dat kinderen hun talenten kunnen ontdekken door ons activiteiten aanbod hier bewust op af te stemmen en aan te sluiten bij hun talenten en ontwikkelingsfase.

Werken aan sociaal emotionele veiligheid

Hoe doe ik dat als pedagogisch medewerker?

Kind: "ik weet wie er voor me zorgt"

Als pedagogisch medewerker

- begroet ik alle kinderen persoonlijk. Voor de kinderen is het zo duidelijk wie er die dag werkt.
- stel ik mij voor aan een nieuw kind en geef ik een rondleiding
- stel ik me als invalkracht voor aan alle kinderen
- zorg ik er voor dat ik zoveel mogelijk in het zicht blijf van het kind

Kind: "ik voel me ontspannen en ik voel me thuis"

Als pedagogisch medewerker

- zorg ik voor een huiselijke en ontspannen sfeer op de groep.
- stem ik zoveel mogelijk af met ouders over de verzorging en opvoeding van hun kind. Door middel van intakegesprekken, oudergesprekken, gesprekjes bij het halen en brengen en door het invullen van afsprakenlijsten. Hierdoor ben ik op de hoogte van de gezinssituatie van elk kind.
- creëer ik een groepsgevoel door samen te eten en te drinken en door kinderen actief te betrekken bij groepsgesprekken, (gezelschaps)spelen en andere activiteiten.
- geef ik kinderen de ruimte tot individuele bezigheden buiten de groep.

Kind: "ik voel me geliefd en ik mag en durf mezelf te zijn"

Als pedagogisch medewerker

- communiceer ik respectvol met de kinderen, door te luisteren naar hun verhalen en hier positief op te reageren.
- verhef ik mijn stem niet
- geef ik complimentjes, zowel verbaal, door bijvoorbeeld te benoemen "dat heb je goed gedaan", of "wat heb je dat leuk verteld" als non-verbaal door middel van een aai over hun bol, een knipoog of een knuffel.
- zorg ik voor een open sfeer, waarin iedereen zijn verhaal mag vertellen en mag zijn wie hij is. Ik let er hierbij op dat ik rolbevestiging vermijd.

Als pedagogisch medewerker

- heb ik individuele aandacht voor elk kind
- begroet ik alle kinderen bij binnenkomst en bij het weggaan. Hierbij heb ik een actieve houding, maak ik oogcontact en spreek ik het kind op kind hoogte aan.
- geef ik individuele aandacht bij verschoonmomenten, individuele activiteiten zoals een spelletje doen, voorlezen of gesprekjes.
- heb ik een ontspannen, open en positieve en actieve luisterhouding, naar de kinderen en maak altijd oogcontact.
- kom ik waar nodig terug op gedeelde belangrijke momenten van het kind.

Kind: "ik krijg hulp als dat nodig is en ik voel me gehoord"

Kind: "Ik voel me gezien en ik krijg de aandacht die ik nodig heb"

Als pedagogisch medewerker

- ben ik er voor het kind op moeilijke momenten.
- luister ik naar het kind, respecteer en heb begrip voor zijn gevoelens, troost het kind en geef ruimte voor verdriet en boosheid
- help ik het kind door te achterhalen waar het mee zit en probeer indien dat nodig is samen met het kind een oplossing te zoeken.
- Zorg ik er voor dat pesten in of buiten de groep altijd bespreekbaar wordt gemaakt en dat de kinderen hierin goed worden begeleid

Als pedagogisch medewerker

- laat ik oudere kinderen meedenken over de groepsregels, en zie er op toe dat de regels op een positieve manier worden besproken, door te benoemen wat er wel mag en niet te benoemen wat er niet mag. Voorbeeld: "we lopen rustig in de ruimte" i.p.v. : "je mag niet rennen in de ruimte".
- bied ik structuur door duidelijkheid te geven over regels
- werk ik volgens een vast dagritme. Hierbij vertel ik de kinderen wat er wanneer wordt gedaan en ik bereid ze hier op voor, ik heb hierbij oog voor de behoeftes van kinderen. Bijvoorbeeld door: niet te strak vast te houden aan het dagritme maar hier van af te wijken wanneer de kinderen nog leuk aan het spelen zijn en bijvoorbeeld iets later te gaan eten
- draag ik er zorg voor dat de regels van de groep duidelijk zijn voor de kinderen, ik geef hier het goede voorbeeld, leg de regels uit en zie er op toe dat de regels gevolgd worden. Bijvoorbeeld handen wassen voor het eten.

Kind: "Ik krijg structuur aangeboden"

Werken aan sociale vaardigheden

Hoe doe ik dat als pedagogisch medewerker?

Kind: "Ik groei in contact met anderen, maak deel uit van een groep en ontdek hoe het is om vrienden te maken"

Als pedagogisch medewerker

- stimuleer ik kinderen om samen te spelen en van elkaar te leren door activiteiten aan te bieden waarbij alle kinderen de ruimte krijgen om iets te vertellen, te laten zien van zichzelf, naar elkaar te luisteren en elkaars mening te respecteren
- stimuleer ik kinderen om samen te werken, bijvoorbeeld door ze gezamenlijk een taakje te geven zoals materiaal klaar zetten of op te ruimen

Kind: "Ik groei door aandacht en durf mezelf te uiten"

Als pedagogisch medewerker

- zorg ik voor een positieve sfeer waarin kinderen zichzelf durven te zijn
- geef ik elk kind individuele aandacht door ze aan het woord te laten, ze aan te moedigen iets te vertellen en naar elkaar te luisteren

Kind: "Ik leer ruzies op te lossen en naar elkaar te luisteren"

Als pedagogisch medewerker

- begeleid ik de kinderen bij conflicten en pas ik de begeleiding aan op de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Ik benoem wat ik zie en vraag wat er aan de hand is. Ik leer de kinderen naar elkaar te luisteren, bied oplossingen bij jonge kinderen en leer hen te verwoorden wat hen dwars zit en stimuleer en begeleid ik oudere kinderen het zelf te doen, door hen zelf oplossingen te laten bedenken. Indien nodig reik ik voorbeelden aan.
- geef ik kinderen complimenten wanneer ze samen een conflict hebben opgelost.

Werken aan normen en waarden

Hoe doe ik dat als pedagogisch medewerker ?

Kind: "Ik voel me gewaardeerd en ik doe de dingen zoals ik ze doe"

Als pedagogisch medewerker

- bied ik kinderen een veilige basis door belangstelling en betrokkenheid te tonen en me er van bewust te zijn dat elk kind zich ontwikkelt op zijn eigen manier
- stimuleer ik het kind om in kansen te denken en te geloven in eigen kunnen. Ik moedig het aan en waardeer het kind voor zijn inzet en doorzettingsvermogen.

Als pedagogisch medewerker

- benader ik alle kinderen gelijkwaardig.
- geef ik bewust aandacht aan ieder kind
- draag ik er zorg voor dat alle kinderen een volwaardige positie hebben in de groep
- heb ik aandacht voor het unieke van elk kind, zoals, het zien van talenten, en eigenheid, bijvoorbeeld benoemen: "wat heb jij mooi rood haar" of "wat kun jij mooi tekenen" "ik heb bruine ogen, welke kleur ogen heb jij?"

Kind: "Ik vier alle leuke dingen in het leven en sta stil bij gebeurtenissen"

Als pedagogisch medewerker

- ben ik me er van bewust dat gebeurtenissen en feesten mensen verbindt en een saamhorigheidsgevoel creëert. Een gebeurtenis kan een verdrietige gebeurtenis zijn zoals het overlijden van een dierbare, maar ook een indrukwekkende gebeurtenis in het nieuws.
- Met de kinderen vier ik verjaardagen, reguliere feestdagen en feestelijke gebeurtenissen die in de wereld van het kind belangrijk zijn, zoals bijvoorbeeld Sint Maarten, dierendag of de geboorte van een broertje of zusje. Dit doen we door bijvoorbeeld de ruimte te versieren, een feesthoed te maken, of te zingen
- heb ik aandacht voor gebeurtenissen door er met elkaar of individueel over te praten en stimuleer ik kinderen zich er over te uiten door bijvoorbeeld een tekening te maken.

Kind: "Ik leer dat er verschillen zijn én ik leer dat iedereen gelijkwaardig is"

Als pedagogisch medewerker

- leer ik kinderen op een positieve en natuurlijke manier de regels van de groep
- reik ik kinderen grenzen aan, door uit te leggen waarom iets wel of niet mag en consequent met regels om te gaan

Kind: "Ik leer dat er grenzen zijn"

Op de groep

De kinderen worden opgevangen in een vaste groep. Door de herkenbaarheid van de ruimte en de bekendheid met de andere kinderen en met ons, voelt het kind zich veilig en vertrouwd.

Naarmate de kinderen ouder worden, wordt er vaker gespeeld op een andere groep, maar de eigen stamgroep/basisgroep blijft de basis van waaruit wordt gespeeld en gegeten.

Tijdens een dag(deel) op de groep gebeurt er van alles. Wij 'handelen' constant. De ene keer is dit vanzelfsprekend, de andere keer minder.

In dit hoofdstuk stippen wij allerlei onderwerpen aan, zodat duidelijk wordt wat onze visie hier op is én wat hierin van ons verwacht mag worden.

Spelen

Spelen neemt een belangrijke plaats in de ontwikkeling van het kind in. Vooruit denken, plannen, het uiten van emoties, ervaring opdoen met materialen en contact maken met anderen zijn allemaal vaardigheden die een kind door spel ontwikkelt.

Wij hebben daarom een actieve houding tijdens spelmomenten.

Spelmateriaal

Bij het aanbieden van speelgoed en spel op onze locatie letten wij op de leeftijd van het kind, de ontwikkelingsfase van het kind, voldoende afwisseling en het stimuleren van de fantasie en veiligheid. We presenteren het speelgoed op een aantrekkelijke manier, doen mee met (fantasie)spel en zetten kinderen aan tot spel.

Huilen

Als kinderen huilen heeft dat altijd een reden. Heeft het kind honger, pijn, verdriet of wil het aandacht of laat het weten door te huilen ergens boos over te zijn?

Wanneer een kind regelmatig verdrietig is, bespreken wij dit met ouders, maar volgen hierbij wel de visie van onze organisatie. Wij realiseren ons dat de belevingswereld van een kind anders is dan die van onszelf. Wij zorgen er voor dat de behoefte van het kind wordt gezien. Wij laten een kind dat huilt niet alleen, troosten het of maken afspraken.

Inspraak van kinderen

Kinderen mogen bij ons meedenken en meebeslissen over zaken op de locatie die hen aangaan. Dit is goed voor hun zelfvertrouwen, communicatieve vaardigheden en het stimuleert de betrokkenheid van 'onze' kinderen. Meebeslissen begint al bij het kiezen van eigen beleg op de boterham tot het meedenken over de aanschaf van speelgoed, de inrichting en het activiteiten aanbod.

Onze dagindeling

De dagindeling op onze locatie ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

tijden	activiteit	Leeftijd kinderen	Bijzonderheden
8.00-8.30	inloop	2-4	Brengmoment, meespeelmoment ouder/kind
8.45-9.00	beginkring		Onderwerp is afhankelijk van het Thema + Vreedzame School Thema
9.00-9.45	vrij spel en individuele ondersteuning		Ontwikkelingsgerichte activiteiten afgestemd op de behoefte van het kind
9.45-10.00	gezamenlijk opruimen		Kinderen motiveren en aansturen om te helpen
10.00-10.10	Aan tafel eten en drinken\hulpje van de dag		De kinderen krijgen fruit van de gemeente en drinken van ons.
10.10-10.30	Naar de toilet en verschonen		1 hulpje mag de bekers uitdelen. De kinderen krijgen fruit van de gemeente
10.30	buitenspelen		Afhankelijk van het Thema, de planning en het weer
11.00-11.15	Opruimen, overdracht van de kinderen		Bij uitgebreide vragen, vragen we ouders eerder te komen of een afspraak te maken.

Activiteiten

De activiteiten die wij aanbieden zijn gericht op de vier seizoenen, feestdagen (zoals bv. Kerst en Sinterklaas) en thema's, die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen. Daarnaast ook op het ontwikkelen en stimuleren van de motorische vaardigheden (denk aan knutselen, spelactiviteiten), de taalontwikkeling (kringgesprek, voorlezen, zingen) en de sociaal-emotionele ontwikkeling (denk aan: in de poppenhoek spelen, samen spelletjes doen).

Bijzondere activiteiten op onze locatie zijn: Gezamenlijk met de basisschool Bisschop Bekkers werken we met het programma de Vreedzame wijk/school. Gedurende het schooljaar komen zes blokken aan bod waarin een onderwerp wordt behandeld. Zoals 'wij horen bij elkaar'. Binnen dit blok leggen we de nadruk op het groepsgevoel, elkaar helpen en elkaar een complimentje geven. Dit heet een opsteker! Of hoe geef je aan dat je iets niet wilt 'Stop, hou op'. Hierbij gebruiken we ook onze pictogrammen die op kind hoogte in de ruimte hangen. Ook gebruiken we twee handpoppen om het Thema te visualiseren voor de kinderen.

Een keer per week spelen wij samen met het KDV en de basisschool op het grote (basisschool) plein om kinderen voor te bereiden op school. Hiervoor is een onderwerp voorbereid en er zijn materialen aanwezig.

Wij kunnen op bepaalde tijden de gymzaal van de school gebruiken als we niet buiten kunnen spelen.

In de zomer vieren we een gezamenlijk waterfeest met groep 1 en 2 van de basisschool. Wij doen mee aan de modderdag om de kinderen modder, grond en vies worden te laten ervaren.

Regels en afspraken

Bij Kids First COP groep hebben wij algemene regels en afspraken gemaakt. De specifieke huisregels van onze eigen locatie hangen op ons mededelingenbord bij binnenkomst in de hal boven de kapstokken. Met ouders maken we individuele afspraken over hun kind en leggen dit schriftelijk vast.

Haal en brengservice voor activiteiten buiten de locatie

Op sommige locaties van Kids First COP groep, verzorgen wij 'het vervoer' van de kinderen bij activiteiten buiten de deur zoals zwembles, judo, muziekles. Voor onze locatie geldt dit niet.

Uitstapjes

Een uitstapje biedt kinderen de mogelijkheid om nieuwe ervaringen op te doen. Ze ontdekken dat de wereld groter is dan het tot nu toe voor hen bekende wereldje. Voordat wij met de kinderen op stap gaan, houden wij rekening met de volgende zaken, welke ook terug te vinden zijn in ons kwaliteitshandboek:

- Wij hanteren de juiste beroepskracht/kind ratio;
- Wij nemen een telefoon mee, zodat wij kunnen oproepen bij een calamiteit of ongeval én wij bereikbaar zijn voor ouders;
- Wij informeren ouders tijdig over het uitstapje;
- Vooraf vragen wij schriftelijk of via e-mail toestemming aan ouders;
- Wij nemen een actuele lijst met telefoonnummers van de ouders, de groep en noodnummers mee;
- De EHBO doos is compleet en deze nemen wij mee;
- Wanneer een van ons met eigen vervoer gaat, dan worden de wettelijke regels voor vervoer van kinderen in de auto toegepast en mag dit alleen als zij/hij een inzittendenverzekering heeft. Dit houdt in dat:
 - wij kinderen tot 1.35 m. in een autostoeltje vervoeren met een goedgekeurd zitje met ECE label;
 - wij altijd de veiligheidsgordel voor alle kinderen gebruiken;
 - wij kinderen niet in een autostoel laten zitten, waarbij de airbag is ingeschakeld;
- Zowel de kinderen als wijzelf zijn herkenbaar door bv een hesje of button.

Wanneer wij een wandelingetje gaan maken met de kinderen, zorgen wij er ook voor dat wij een telefoon bij ons hebben en dat de beroepskracht/kind ratio klopt.

Wanneer de kinderen meelopen, houden zij zich vast aan het looptouw. Dit is op elke groep aanwezig.

Tijdens uitstapjes voldoen wij aan het 4-ogen principe doordat wij altijd met 2 pedagogisch medewerkers zijn.

Zwemmen

Zwembadjes op de groep zijn toegestaan, mits er constant toezicht aanwezig is. De risico's van het gebruik van een zwembadje zijn beschreven in het veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Wanneer wij foto's maken van de kinderen, doen wij dit alleen wanneer kinderen een kledingstuk over hun badkleding aan hebben.

Vanwege onvoldoende toezicht zwemmen wij niet met kinderen in het zwembad of open zwemwater.

Grenzen stellen en corrigeren

Naast het ondersteunen van kinderen op een positieve manier is het soms ook nodig om gedrag te corrigeren en grenzen te stellen. Wij houden bij het stellen van grenzen altijd rekening met de leeftijd en de ontwikkeling van het kind.

Als een kind ongewenst gedrag vertoont, proberen wij eerst te achterhalen waar dit vandaan komt.

Het komt wel eens voor dat wij moeten 'bijsturen', bijvoorbeeld omdat er (verbaal) geweld door kinderen onderling wordt gebruikt. In een dergelijke situatie kan het nodig zijn, dat een kind uit een situatie gehaald wordt. Dit duurt nooit langer dan enkele minuten. Wij zorgen er altijd voor dat we zicht blijven houden op het kind

Kinderen uit de bovenbouw kun je bijvoorbeeld samen in een aparte ruimte oplossingen laten zoeken voor hun onenigheid of conflict.

Wij geven het goede voorbeeld en treden de kinderen ontspannen tegemoet. Een vorm van correctie mag nooit angst oproepen bij een kind.

Afhankelijk van de situatie informeren wij ook de ouders.

Pesten

Kleine kinderen kunnen nog niet bewust pesten. Zij kunnen nog niet goed inschatten wat het effect van hun gedrag is op andere kinderen. Dit begint pas voor het eerst rond de basisschoolleeftijd.

Pesten wordt bij ons niet geaccepteerd. Een plagerijtje mag wel, dat is goed voor de kinderen om hun incasservermogen en gevoel voor humor te ontwikkelen.

Pesten is een ongelijkwaardige strijd. Pesten kan variëren van steeds terugkerende kleine pesterijen tot echte bedreigingen en lichamelijk geweld. Pesten kent vele vormen:

- Verbaal: kleineren, uitschelden, uitlachen, roddelen
 - Lichamelijk: knijpen, laten struikelen, duwen, vechten
 - Gebaren: b.v. een vinger langs je keel halen, middelvinger opsteken
 - Buitensluiten: niet mee mogen doen, steeds bij activiteiten worden buitengesloten
 - Cyberpesten: via telefoon, mail, facebook of WhatsApp (b.v. foto's of filmpjes van iemand op internet zetten zonder toestemming)
 - Afpersing: b.v. geld of voorwerpen opeisen in ruil voor met rust gelaten worden
- 'Onze' kinderen moeten zich veilig voelen. Daarom is het onze taak om de sfeer op de groep te bewaken en er voor te zorgen dat er op een sociale manier met elkaar wordt omgegaan. Zijn er signalen van pesten op de groep, dan bespreken wij dit met elkaar. Natuurlijk zijn ook de ouders hierin een belangrijke schakel. Gepest worden kan een traumatische ervaring zijn. Het pestprotocol geeft hierin handvatten. Deze is opgenomen in ons kwaliteitshandboek.

Zindelijkheid

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo. Dit geldt ook voor het zindelijk worden. Een kind wordt zindelijk wanneer het daar zelf aan toe is. In overleg met de ouders starten wij met het zindelijk leren worden. Kinderen worden gestimuleerd tot zindelijkheid doordat ze elkaar op het potje of naar de wc zien gaan. De voorbeeldfunctie van andere kinderen is van groot belang. Wij zijn alert op signalen die het kind afgeeft en zullen regelmatig aan het kind voorstellen om op het potje te gaan. Het zindelijk maken van de kinderen doen wij met zachte hand, dwang helpt niet of werkt zelfs averechts. Wij prijzen en belonen het kind voor elke stap dat het zet op de weg naar het zindelijk zijn. Het weglaten van de luier doen wij pas na overleg met de ouders.

Computers, tablets, smartphones

Computer en televisie vormen een belangrijk onderdeel van de belevingswereld van kinderen. Spelletjes doen, een leuke activiteit opzoeken op de computer of een filmpje kijken op een regenachtige middag, horen ook bij het activiteitenaanbod op onze locatie bij kinderen vanaf 3 jaar. Daarnaast zorgen wij er voor dat er met mate, onder toezicht en verantwoord, gebruik wordt gemaakt van beeldschermen. Onder beeldschermen verstaan wij: (spel) computers, televisie, dvd recorders, smartphones en tablets. Wij hebben hierover het volgende afgesproken (dit staat ook in het desbetreffende protocol):

- Kinderen moeten altijd toestemming vragen voor het gebruik van (spel)computers en televisie;
- Kinderen mogen niet langer dan een half uur achtereen op de computer of tablet;
- Spelletjes met een agressief of seksueel karakter zijn verboden;
- Tijdens groepsactiviteiten en gezamenlijke maaltijden zijn mobieltjes en tablets van zowel de kinderen als van onszelf opgeborgen. Een kind mag in overleg met ons, zijn mobiel wel gebruiken voor het bellen van zijn ouders;

Computers en televisie zijn slechts een beperkt onderdeel van de activiteiten. Wij stimuleren kinderen vooral om buiten te spelen en mee te doen aan gezamenlijke activiteiten.

Eten en drinken

Gedurende de opvang zijn er één of meerdere eet- en drinkmomenten.

Wij vinden het belangrijk om samen te eten met de kinderen. Wij zorgen ervoor dat er een prettige sfeer is aan tafel, wij stimuleren de kinderen om te eten, maar dringen het niet op en wij bevorderen hun zelfstandigheid. Tijdens de maaltijd geven wij het goede voorbeeld.

Een goede gezondheid begint onder andere met voeding. Wij vinden het belangrijk om kinderen gezonde voeding en een gezond eetpatroon te bieden en zo positief bij te dragen aan hun ontwikkeling. In ons voedingsbeleid staat meer informatie over o.a. eet- en drink momenten, traktaties en het aanbieden en bereiden van voeding. Het voedingsbeleid is opgenomen in ons kwaliteitshandboek.

Wij krijgen fruit geleverd van de gemeente. Elke week krijgen we voor de hele week, een appel met een ander stuk fruit of groente.

Mentorschap

Ieder kind heeft bij ons een eigen mentor.

Ouders horen bij de intake wie de mentor wordt van hun kind.

Ook kunnen ouders dit weten doordat bij ons de gesprekken met ouders gevoerd worden door de mentor en er een briefje op de deur van ons kantoor hangt.

De mentor is het vaste aanspreekpunt voor de ouders en bij oudere kinderen ook voor het kind. Soms vervult de mentor een rol in het contact met andere (externe) professionals.

De mentor volgt actief de ontwikkeling van 'haar mentorkinderen' en, wanneer daar aanleiding voor is en er zorgen of vragen met betrekking tot het betreffende kind zijn, deze inzichtelijk te maken.

Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor altijd een van de pedagogisch medewerkers van onze locatie en direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind.

Wat wij wel belangrijk vinden is dat een kind niet alleen bij de mentor terecht kan, maar bij elke pedagogisch medewerker waarbij het kind zich vertrouwd en veilig voelt. De pedagogisch medewerker zal dit dan altijd communiceren met de mentor.

Wanneer de mentor wijzigt, dan stellen wij ouders (en kinderen) op de hoogte door dit mondeling door te geven.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen maar ook mogelijke achterstanden tijdig gesignaleerd kunnen worden. Gevolg is tevens dat opgedane kennis over de ontwikkeling van het kind in de opvang niet verloren gaat bij de overgang naar de basisschool.

Taalbeleid en meertaligheid

Taal wordt de hele dag door gebruikt. Lichaamstaal, mimiek, creativiteit, drama, muziek, fantasie en spel zijn naast de gesproken taal belangrijk voor de ontwikkeling van een kind.

Wij vinden het belangrijk om de taal te stimuleren, te volgen en bij te dragen aan een doorgaande lijn van de taalontwikkeling. Op al onze locaties wordt Nederlands gesproken.

Op onze locaties in Friesland kan ook op individueel niveau Fries gesproken worden met de kinderen.

Op enkele locaties wordt structureel meertalig gewerkt; denk dan aan Fries of Engels als tweede taal. Dit geldt niet voor onze locatie.

Tijdelijke plaatsing op een andere groep of locatie

Tijdens een vakantie of bij een lage bezetting van de groep, worden groepen samengevoegd. Dit geldt niet voor onze locatie.

Een tijdelijke wijziging voor een deel van de opvang bespreken wij met de ouder. De ouder dient vooraf akkoord te gaan door het tekenen van het toestemmingsformulier 'tijdelijke wijziging groep'. Dit formulier is aanwezig op locatie.

Zo borgen wij de emotionele veiligheid van de kinderen wanneer zij worden opgevangen op een andere groep of locatie:

- Er gaat een voor het kind bekende pedagogisch medewerker mee bij het voorstellen;
- het kind krijgt (voorafgaand) een rondleiding;
- het kind wordt voorgesteld aan de andere kinderen;
- op met name de eerste dag/ de eerste keer zorgen wij er voor dat het kind actief wordt uitgenodigd om deel te nemen aan het vrije- en georganiseerde spel;
- wij besteden extra aandacht aan het kind;
- wij leggen specifieke afspraken rondom het kind schriftelijk vast.

Bij ons is er een mogelijkheid tot het incidenteel afnemen van een extra dag(deel) op de (eigen) groep, mits de BKR hierbij niet wordt overschreden. Zou de BKR wel worden overschreden, dan onderzoeken wij of de incidentele opvang op een andere groep (mits die er is) mogelijk is. Als dit wat betreft de BKR kan en de verwachting is dat het voor het welzijn van het kind en de andere groep geen problemen oplevert, dan leggen wij dit aan de ouders voor.

Wennen

Voor kinderen en ouders is de opvang een nieuwe ervaring, waar ook een stuk emotie bij komt kijken.

Wij maken tijd en ruimte om het nieuwe kind en zijn ouders zo goed mogelijk wegwijs te maken en extra aandacht te geven.

Wij overleggen samen met de ouders hoe de duur van de ochtend/middag kan worden opgebouwd van bv 1 uur naar 4 uur. Ook kan er voor gekozen worden dat ouders een deel van het dagdeel bij hun kind blijven.

Ouders dienen tijdens het wenmoment telefonisch bereikbaar te zijn, zodat ze hun kind indien nodig direct kunnen ophalen.

Begin en eind van de dag

Het begin en eind van de opvang(mid)dag zijn belangrijke momenten voor het kind.

Daarom besteden wij op de volgende wijze aandacht aan deze momenten:

Als een kind voor het eerst op de peuterschool komt, bespreken wij met de ouder wat zij willen/verwachten en wat onze ervaring is als kinderen komen wennen. Ieder kind is uniek, dus ieder kind went anders. De eerste keer mogen ouders blijven als zij dit willen, dit hoeft niet. We willen dat ouders duidelijk aangeven aan hun kind dat ze (even) weggaan en straks terugkomen.(dus niet stilletjes wegglijpen) Kinderen moeten vertrouwen ontwikkelen/krijgen dat de ouder terugkomt. We zwaaien de ouder samen uit en hebben later nog telefonisch contact met de ouder over hoe het gaat. We vragen de ouder van een nieuw kind om iets vroeger dan de anderen zijn/haar kind te halen zodat het geen andere kinderen ziet weggaan en overstuur kan raken.

Wij vinden een goede overdracht met de ouders belangrijk. Daarom vragen wij van ouders om bij het brengen en halen van hun kind, daar de tijd voor te nemen.

De Pedagogisch medewerkers

Wij werken op onze locatie met een vast team van pedagogisch medewerkers. Alle pedagogisch medewerkers zijn gediplomeerd en beschikken over een VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag) en zijn ingeschreven in het personenregister kinderopvang.

Op ons mededelingenbord in de hal, boven de kapstokken kunnen ouders de namen met een foto van ons vinden.

Deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering van onze pedagogisch medewerkers maakt onderdeel uit van het personeelsbeleid van Kids First.

Onze deskundigheidsbevordering bestaat minimaal uit:

- het volgen van een studiedag en een personeelsbijeenkomst;
- deelname aan een scholingsbijeenkomst bedrijfshulpverlening of kinder-EHBO
- bijscholing op het gebied van VVE (voor- en vroegschoolse educatie)

Jaarlijks wordt door P&O een scholingsplan opgesteld.

Beroepskracht-Kind-Ratio (BKR)

Het aantal pedagogisch medewerkers op het aantal kinderen op een groep wordt de beroepskracht-kind-ratio genoemd. Ook de leeftijdsopbouw van de kinderen is hierbij van belang.

Voor het bepalen van de juiste BKR volgen wij de landelijke richtlijnen. Ook wanneer wij groepen samenvoegen.

De BKR voor onze locatie is als volgt

Naam van de groep	Leeftijd van de kinderen	Maximale aantal kinderen per dag	Aantal medewerkers per dag
Dikkie Dik	2 tot 4	16	2

Omdat wij minder dan 10 uur geopend zijn, maken wij géén gebruik van de 3-uursregeling, waarbij gedurende maximaal drie uur per dag mag worden afgeweken van de BKR.

Vaste gezichten

Wanneer de kinderen naar de opvang komen, is het fijn voor hen om vertrouwde, bekende gezichten te zien. Daarom werken wij met een vast team en volgen wij de wettelijke eisen inzake het aantal vaste gezichten op de groep.

Tijdens het intakegesprek vertellen wij de ouders wie die 'vaste gezichten' zijn. Mocht daar later iets in wijzigen, dan geven wij dit door.

Stagiaires/Studenten

Kids First COP groep is een door SBB gecertificeerd leerbedrijf voor de functies van pedagogisch medewerker op MBO 3 en 4 niveau.

Wij vinden het belangrijk een bijdrage te leveren aan het opleiden van toekomstige beroepskrachten. In de opleiding zijn stageperiodes opgenomen om de praktijk te kunnen oefenen en toetsen.

De stagiaire/student beschikt altijd over een geldige VOG en is ingeschreven in het personenregister kinderopvang. Een stagiaire/student werkt onder toezicht en aansturing van één van onze pedagogisch medewerkers. Afhankelijk van het leerjaar en de

competenties en vaardigheden van de stagiaire/student, mag deze onder begeleiding of zelfstandig de verzorgende taken en activiteiten uitvoeren.

Tijdens de stage verricht de stagiaire/student activiteiten die functioneel zijn om de opleidingsdoelen te behalen.

Wij verwachten dat zij/hij haar/zijn eigen leerproces bewaakt en dat bij problemen tijdig haar/zijn werkbegeleider inschakelt. De werkbegeleider houdt zich bezig met de volgende taken:

- Instrueert en begeleidt de leerling bij de vorming van een visie op/over opvoeding en ontwikkeling.
- Weet met welke opdrachten de student bezig is;
- Voert met regelmaat een voortgangsgesprek;
- Weet wat er van een student verwacht wordt, als deze een opdracht uitvoert, zodat er gericht geobserveerd en beoordeeld kan worden;
- Observeert het handelen van de student en geeft opbouwende feedback;
- Schrijft gedurende de stage periode relevante feedback;
- Bewerkstelligt een zo optimaal mogelijke koppeling tussen theorie en praktijk;
- Evalueert de stand van zaken tussentijds met de praktijkopleider;
- Zorgt ervoor dat de student op de hoogte is van het stagebeleid.

De stagiaire/student doet mee aan de verschillende taken, zowel verzorgende als huishoudelijke taken.

Na een inwerkperiode verwachten wij van een stagiaire/student dat zij/hij een aantal taken zelfstandig kan uitvoeren. Bijvoorbeeld voor een paar kinderen een activiteit bedenken.

Wat mag een stagiaire/student niet:

- Alleen met de kinderen op de groep of alleen bso-kinderen van school halen;
- Kinderen temperen;
- De groep alleen afsluiten of openen;
- Medicijnen toedienen;
- Overdracht naar ouders dit alleen in overleg met de werkbegeleider;
- Zorg voor chronisch zieke kinderen;
- Alleen in een ruimte met een chronisch ziek kind;
- Chronisch ziek kind optillen zonder vooraf instructie/uitleg.
- De telefoon opnemen/bellen naar ouders tijdens de inwerkperiode, na de inwerkperiode eerst onder begeleiding. Telefoongesprekken en oudergesprekken dienen altijd teruggekoppeld te worden naar een vaste medewerker.

Op een aantal locaties van Kids First COP groep is een stagiaire aanwezig.

Voor onze locatie geldt dit niet.

BBL-studenten

Een BBL-student verricht dezelfde werkzaamheden als de collega pedagogisch medewerkers, alleen doet dit deels 'intellig' (dus binnen de BKR) en deels boventallig (dus 'extra'). Afhankelijk van hoe lang de BBL-er bij ons werkt, gaat deze steeds meer intellig en minder boventallig werken. Dit is vastgelegd in een schema.

Bij ons werkt momenteel geen BBL-student.

Snuffelstages

Op onze locatie bieden wij geen ruimte voor snuffelstages waarbij een student kortdurend onbetaald kennis maakt met de opvang. Het gaat dan om een paar dagen 'snuffelen', maar in totaal nooit meer dan 60 uur.

Vrijwilligers

Op sommige locaties van Kids First COP groep werkt een vrijwilliger.
Voor onze locatie geldt dit ook.

De vrijwilliger beschikt altijd over een geldige VOG en is geregistreerd in het personenregister kinderopvang en werkt onder toezicht en aansturing van één van onze pedagogisch medewerkers. Deze pedagogisch medewerker coördineert de werkzaamheden van de vrijwilliger en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening.

Onze vrijwilliger verricht dienstverlenende taken; helpen bij eten en drinken, helpen bij de verschoonronde(s), materialen klaarzetten, spelen met de kinderen, ondersteunen bij grotere activiteiten. In groepsactiviteiten heeft een vrijwilliger een actieve rol door mee te doen en te praten, maar is niet de groeps gesprekleider. Dit is de pedagogisch medewerker.

Hoe volgen wij de kinderen in hun ontwikkeling

Bij Kids First COP groep worden kinderen het hele jaar 'gevolgd'. Wij werken met een kindvolgsysteem waarbij het mogelijk is om systematisch naar kinderen te kijken. Op onze locatie maken wij gebruik van het Cito Volgstelsel.

Iedere locatie heeft een map met het kindvolgsysteem/kinddossier dat gebruikt wordt. Hierin is van alles te vinden zoals observatielijsten, een overzicht van de ontwikkelingsfasen van kinderen en aandachtspunten voor gesprekken met ouders. Minimaal 1x per jaar wordt het kindvolgsysteem ingevuld. Met de informatie die daar uit komt, kunnen wij nog beter inspringen op de individuele behoeften van de kinderen. Ook eventuele ontwikkelingsachterstanden, of juist een kind dat vooruit loopt, kunnen wij met dit systeem signaleren.

Bij kinderen met een VVE indicatie passen we het activiteiten aanbod en de pedagogische benadering aan op de individuele ontwikkelbehoefte van het kind. We leggen dit vast in het handelingsplan/plan van aanpak.

Doorgaande lijn en de overdracht

Overdracht van kdv of peuteropvang naar school en/of BSO vindt plaats via een overdrachtsformulier ('koude' overdracht) en indien nodig toegelicht door een telefonisch of persoonlijk gesprek ('warme' overdracht). Dit alleen met toestemming van de ouders. Hiermee zorgen wij er voor dat de doorgaande lijn naar school en/of BSO is gewaarborgd en de school en/of BSO alle benodigde informatie krijgt over de ontwikkeling van het kind.

Op onze locatie is de overdracht naar school als volgt geregeld: Op Dikkie Dik doen wij dit middels een warme overdracht.

Kinderen met opvallend gedrag

Wij maken de ontwikkelingsmomenten van de kinderen op de groep van dichtbij mee. Wij signaleren wanneer kinderen zich anders ontwikkelen dan hun leeftijdsgenootjes. Hierbij handelen wij volgens het 'Stappenplan bij kinderen met opvallend gedrag'. Deze is opgenomen in ons kwaliteitshandboek.

Wanneer ouders een kind aanmelden met een beperking of opvallend gedrag, dan bespreken wij eerst de mogelijkheden en eventuele aanpassingen, voordat wij over gaan tot opvang.

(Tijdelijke) bijzondere gezinsomstandigheden

Het is belangrijk dat wij op de hoogte zijn van bijzondere gezinsomstandigheden van de kinderen op de groep. Bijvoorbeeld een scheiding, ziekte van een ouder, een nieuw broertje of zusje.

Wanneer wij signaleren dat het gedrag van een kind verandert, dan houden wij het kind extra in de gaten en, indien het kind dit wil, krijgt het de ruimte om hierover met één van ons te praten. Diegene informeert dan ook de overige collega's en eventueel teammanager of pedagogisch coach en maakt afspraken over begeleiding in samenspraak met de ouders.

Verwijsindex

Wanneer wij zorgen hebben over een kind, bespreken wij dit met de ouders, het team en de manager. Indien nodig, verwijzen wij de ouders door naar een andere instantie.

Soms is het noodzakelijk om een signaal af te geven in de verwijsindex. Dit loopt dan via de aandachtsfunctionaris van Kids First COP groep. Zij/hij toets de casus aan de signaleringscriteria van Kids First en kan daarna een signaal afgeven in de verwijsindex.

De verwijsindex is een digitaal instrument waarmee professionals (zoals huisartsen, scholen, consultatiebureaus, de jeugdgezondheidszorg) elkaar kunnen 'vinden'. In de verwijsindex worden alleen naam, adres en woonplaats vermeld.

De verwijsindex is een digitaal instrument waarmee professionals (zoals huisartsen, scholen, consultatiebureaus, de jeugdgezondheidszorg) elkaar kunnen 'vinden'. In de verwijsindex worden alleen naam, adres en woonplaats vermeld.

Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag (meldcode)

De veiligheid van kinderen staat voorop in de kinderopvang en ook bij ons.

Het kunnen signaleren van kindermishandeling is een belangrijke vaardigheid waarover iedere pedagogisch medewerker dient te beschikken.

Als professional hebben wij hierin een belangrijke taak.

Het gaat hier om kinderen in een kwetsbare leeftijdsgroep. Daarom werken wij ook met de landelijke meldcode/protocol. Deze is te vinden in het kwaliteitshandboek, maar nog sneller via de volgende Meldcode Apps.

Wanneer een van ons vermoedt dat een collega zich schuldig maakt aan seksueel misbruik of ander geweld jegens een kind, dan is hij/zij verplicht dit direct te melden bij de leidinggevende.

VVE (voor- en vroegschoolse educatie)

Op verschillende locaties van Kids First COP groep wordt gewerkt met een VVE programma. Dit is een programma gericht op taalontwikkeling, denkontwikkeling, rekenprikkels, motorische, creatieve en sociaal emotionele ontwikkeling.

Op onze locatie werken wij op de peuteropvang met het VVE-programma Piramide, daarnaast werken we ook met OBW (Opbrengst Bewust Werken) en de Vreedzame School.

Vanaf 1 augustus 2020 wordt op elke Vve locatie 16 uur Vve per week aangeboden, verdeeld over 4 dagdelen van 4 uur en gedurende minimaal 40 weken per jaar. Peuters vanaf 2.5 jaar kunnen van dit aanbod gebruik maken, peuters krijgen hiermee 960 uur voorschoolse educatie in een periode van 1.5 jaar. Daar waar een locatie minder dan 4 dagdelen geopend is wordt er op een locatie in de buurt een aanvullend aanbod gedaan. De dagindeling en het programma-aanbod staan omschreven in de dagindeling.

In de jaarlijkse evaluatie van ons pedagogisch werkplan, nemen wij specifiek de evaluatie mee, van hoe wij uitvoering geven aan ons VVE-beleid, zoals omschreven in deze paragraaf en in onze VVE-map.

Onze visie

Kids First heeft op onze locatie voor dit VVE-programma gekozen dit de doorgaande lijn naar school bevordert, want daar wordt het ook gebruikt, dit binnen deze gemeente gebruikelijk is, wij dit een programma vinden waarmee kinderen spelend kunnen leren, etc.

Onze activiteiten en hoe de kinderen hierbij in hun ontwikkeling worden gestimuleerd

In het hoofdstuk over de inrichting van onze locatie, hebben wij beschreven hoe wij onze ruimte passend hebben ingericht voor voorschoolse educatie. Natuurlijk hebben wij ook spelmateriaal voor het stimuleren van de taal ontwikkeling, de motoriek, de sociaal emotionele ontwikkeling en voor het geven van rekenprikkels, zoals boeken, puzzels, klei, spelletjes etc.

Op onze locatie hebben we een map waarin de richtlijnen voor het aanbod VVE staan omschreven. Dit aanbod richt zich op opbrengstbewust werken, ouderbetrokkenheid en op kinderen die extra zorg nodig hebben. Ook de interne kwaliteitszorg binnen de VVE locaties van Kids First is in deze map omschreven. Deze map ligt ter inzage, maar om een korte indruk te krijgen, geven we hieronder enkele voorbeelden van ons aanbod van activiteiten die wij doen en hoe de kinderen hierbij in hun ontwikkeling worden gestimuleerd en van waaruit onze visie is te herkennen:

Taal

We beginnen elke morgen in de kring met een gesprek. Ook kiezen we voor elk thema een aantal woorden en begrippen. We lezen veel voor (vaak staat er één boek centraal bij het thema, dat dan ook vaak herhaald wordt), tevens gebruiken wij praatplaten en zingen wij liedjes.

Rekenen

Hierbij doen wij activiteiten als: "kijk een pakje drinken, ik zet er nu nog 1 bij, hoeveel pakjes drinken staan er nu op tafel?" Met fruit eten tellen we samen hoeveel kinderen er zijn. Met opruimen zeggen wij bijvoorbeeld "pak nog maar twee blokjes".

Of bijvoorbeeld

Motoriek

We stimuleren de ontwikkeling van de grove motoriek door buiten te spelen, fietsen, steppen, gymmen, klimmen, klauteren, enz.

De fijne motoriek stimuleren we door prikken, kleuren, plakken, scheuren, verven, enz.

We spelen in principe iedere dag buiten. Kinderen kunnen buiten naast rennen en lopen ook spelen met het buitenmateriaal. Dit zijn fietsen, auto's en stepjes. Buiten is ook een zandbak. Wij vinden het belangrijk dat kinderen vrij kunnen spelen in de zandbak en laten de kinderen hun gang gaan met emmers en scheppen.

Kinderen zien en leren van elkaar. Wat het ene kind kan, wil het andere ook en wij stimuleren kinderen om te proberen. Het is niet erg dat je een keertje valt omdat je het ook moet leren. We stimuleren kinderen en als het fietsen lukt wordt dit een goede ervaring voor het kind en zal het zijn zelfvertrouwen vergroten. Binnen en buiten mag er gerold en geklauterd worden.

Door de kinderen activiteiten als bijvoorbeeld verven, prikken, knippen en kleuren aan te bieden, stimuleren we de fijne motoriek.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Bij ons spelen de kinderen met elkaar. Door spelen leert een kind te delen. Dit is voor een kind niet altijd gemakkelijk en zal een kind ook moeten leren. We helpen kinderen bij en tijdens het spelen. Hoe kun je zeggen wat je wilt; hoe kun je 'onderhandelen' met je groepsgenootje? Daarom praten we met elkaar. Een kind leert al vroeg dat het mag zeggen of het iets wel of niet wil. We leren kinderen dat je niet mag slaan en dat je beter kunt zeggen "hou op". Een kind mag ook "stop" zeggen.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen weerbaar worden en wij helpen kinderen in dit leerproces. Een veilige sfeer op de groep zal kinderen helpen om zich zelfstandig en weerbaar op te stellen. Wij stimuleren dit voortdurend.

Meer over ons VVE-programma is te vinden in desbetreffende map op onze locatie.

Pedagogisch en VVE coach/Beleidsmedewerker

Met ingang van 1 januari 2022 heeft onze locatie een Pedagogisch en VVE coach/Beleidsmedewerker die in afstemming met de teammanager en teamcoördinator van de locatie verantwoordelijk is voor het opstellen van een coachplan voor de locatie.

Per locatie wordt aan het begin van het jaar vastgesteld hoeveel uren er beschikbaar zijn voor het komende kalenderjaar. Hierbij wordt het aantal VVE kinderen peildatum 1 januari van dat jaar als uitgangspunt genomen. Het opstellen van het coachplan gebeurt aan de hand van onderstaande pijlers:

- Planmatig werken
- Zorgcoördinatie
- Ouderbetrokkenheid
- Doorgaande lijn
- OBW

Bovenstaande onderwerpen worden meegenomen op de verschillende onderdelen:

- Diverse vormen van coaching
- Ontwikkeling en implementatie pedagogisch en aanverwant beleid

Vormen van coaching kunnen zijn: individuele coaching, intervisiebijeenkomsten, teamcoaching, ondersteuning bij het opstellen van groeps- of handelingsplannen. Het verzorgen van trainingen en het creëren van oefensituaties. Er wordt tevens gebruik gemaakt van beeldcoaching.

Per locatie zijn er accentverschillen. De invulling wordt mede bepaald door de behoefte van pedagogisch medewerkers, het pedagogisch beleid van Kids First en afspraken met de gemeente. Eisen ten aanzien van (VVE) training en scholing kunnen per gemeente verschillend zijn. In het scholingsplan VVE staat uitgewerkt hoe er op de locatie invulling wordt gegeven aan de VVE coaching. Samen met het coachplan vormt het de basis voor de inzet van de Pedagogisch beleidsmedewerker op de VVE locatie.

Alle coaches zijn onderdeel van de afdeling kwaliteit en leveren een bijdrage aan het ontwikkelen van het (pedagogisch) beleid van Kids First.

In onderstaand overzicht het aantal VVE kinderen, peildatum 1 januari 2022 en het aantal in te zetten uren voor onze locatie.

Locatie	Aantal VVE kinderen per 1/1/2022	Aantal in te zetten uren
Dikkie Dik	6	60

Overdracht naar school

Hoe wij de overdracht naar school doen, dat staat beschreven in de paragraaf 'Doorgaande lijn en de overdracht'.

Ouderbetrokkenheid in relatie tot VVE

In de volgende paragraaf gaan wij in op de ouderbetrokkenheid in zijn algemeenheid.

Met betrekking tot de VVE geven wij de ouderbetrokkenheid als volgt vorm.

Handelingsplannen worden met ouders besproken en om de 10 werkweken in het team geëvalueerd en bijgesteld.

Wij brengen ouders op de hoogte van het aanbod van de activiteiten met een themabrief. Hierin wordt ook aangegeven hoe ouders thuis de ontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren.

Ouderbetrokkenheid

Wij vinden het belangrijk om naar ideeën en zorgen van ouders te luisteren. Wij bieden hen de mogelijkheid tot samenwerking en afstemming.

Dit doen we door onder andere bij het brengen en halen bijzonderheden over het kind uit te wisselen.

We organiseren samen met ouders vieringen en bijvoorbeeld ouder en-/of thema-avonden.

Wij voeren (minimaal) jaarlijks een 10 minutengesprek aan de hand van het kindvolgsysteem of kinddossier. Het is altijd mogelijk voor ouders om een gesprek aan te vragen.

Twee tot vier keer per jaar ontvangen ouders een nieuwsbrief vanuit de organisatie.

Op onze locatie houden wij de ouders op de hoogte met thema brieven, nieuwsbrieven en het mededelingenbord in de hal, daarnaast geven we de informatie ook mondeling door bij het geven van de brieven.

Wij hebben de ouderbetrokkenheid op onze locatie als volgt geregeld:

Wat	Hoe
Oudergesprekken	Wenmoment 10-minutengesprekken Extra gesprek op verzoek van ouder of leidster overdracht
Thema-middagen	Naar aanleiding van een Thema op een nog overeen te komen dagdeel waarbij alle kinderen/ouders worden uitgenodigd
Activiteiten	Uitstapje voor de vakantie Schoonmaakavond/middag Kerstontbijt, paasontbijt of lunch met ouders en kinderen Hulp van ouders bij activiteiten
Schriftelijke informatie	Nieuwsbrieven bij nieuwe informatie Themabrieven Mededelingen bord Mondelinge informatieoverdracht bij anderstalige ouders
VVE thuis	8 x per jaar een bijeenkomst

Oudercommissie (OC)

Ouders kunnen inspraak hebben door zitting te nemen in een oudercommissie. Kids First COP groep streeft er naar dat er per locatie een oudercommissie aanwezig is.

Deze commissie is een klankbord voor ouders en voor onze organisatie waardevol. De OC adviseert gevraagd en ongevraagd over diverse onderwerpen.

Informatie over onze oudercommissie is te vinden bij de medewerkers van de locatie.

Social Media

Wij maken gebruik van beeldmateriaal en social media als communicatiemiddel, maar ook als marketinginstrument. Kids First COP groep streeft hierbij naar de juiste balans tussen 'veiligheid & privacy' in relatie tot 'openheid & communicatie'.

Alleen als ouders daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven, publiceren wij foto's van kinderen. Wij hebben een eigen facebookpagina die wij louter gebruiken om ouders leuke belevenissen van onze locatie te laten zien.

Ons gebouw en de omgeving

Onze leefruimte ziet er als volgt uit:

We hebben meerdere speelhoeken in onze ruimte, zoals bouw/auto hoek, poppenhoek, huishoek, leeshoek en knutselhoek. We hebben een bovenverdieping waar grote zachte blokken liggen op een zachte mat, waar de kinderen mee kunnen bouwen en omgooien. Er is ook een ziekenhuishoek op de bovenverdieping met een bed en dokters materiaal. De bovenverdieping blijft voor ons zichtbaar doordat het afgescheiden is met spijlen. We eten aan tafel aan ons podium. Deze wordt ook gebruikt voor puzzelen, spelletjes en gezamenlijke knutselactiviteiten.

Onze sanitaire ruimte ziet er als volgt uit:

We hebben 2 kindertoiletten met opstapkrukjes en een wasbak op kinderhoogte waar de kinderen zelf hun handen wassen met zeep na het toiletgebruik. We hebben een in hoogte verstelbare aankleedtafel met een trapje waarmee kinderen zelf omhoog kunnen klimmen. Het aankleedkussen wordt na elk gebruik gereinigd met vochtige schoonmaakdoekjes. Er is ook een groot toilet voor medewerkers en deze is afgesloten met een schuifslot.

Onze buitenruimte ziet er als volgt uit:

Onze buitenruimte heeft een zandbak , een bult met glijbaan, en een schuur voor de materialen. Ook hebben wij plantenbakken gemaakt van autobanden waarin telkens weer wat nieuws groeit.

Veiligheid en gezondheid

Wij leggen de risico's en afspraken vast in een veiligheids- en gezondheidsbeleid. Dit beleid gaat over de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid of de gezondheid van de kinderen.

In de praktijk handelen wij zoals in dit veiligheids- en gezondheidsbeleid beschreven staat.

Ouders kunnen ons veiligheids- en gezondheidsbeleid inzien op locatie. Tijdens het intakegesprek attenderen wij ouders hier op en op verzoek sturen wij ouders het beleid toe.

Het vier-ogenprincipe

Op al onze kinderdagverblijven en bij de peuteropvang hanteren wij het vier-ogen principe. Dat betekent dat er altijd een volwassene mee kan kijken of luisteren. Voor onze organisatie hebben wij dit vastgelegd in het vier-ogenbeleid, welke is te vinden in het veiligheids- en gezondheidsbeleid. De belangrijkste afspraken zijn:

- Het vier-ogenbeleid stemmen wij af met de oudercommissie van de locatie. Jaarlijks, en indien nodig tussentijds, worden ouders geïnformeerd over aanpassingen van het beleid
- Wij kijken kritisch naar ons eigen handelen "*waarom doe ik de dingen zoals ik ze doe?*" en naar het handelen van onze collega's "*waarom doen zij de dingen zoals zij ze doen?*"
- Wij plakken ramen niet dicht met werkjes
- Wij kunnen altijd bij elkaars groep in- en uitlopen

Voor elke locatie zijn er speciale afspraken gemaakt m.b.t. het vier-ogenbeleid.

Op onze locatie is het vier-ogenbeleid als volgt geregeld:

We houden de ramen van de verschillende ruimten open/inzichtelijk.

We zitten midden in een basisschool waarbij leerkrachten, medewerkers en kinderen van school t.a.t. langs de (open) ramen lopen en onze ruimte in en uit lopen.

We letten gezamenlijk op de uitvoering van ons vier-ogen principe en passen het zo nodig aan, dmv gesprekken en afspraken.

Ziekte bij kinderen

Wanneer een kind ziek is, overleggen wij met de ouders wat te doen. Onze graadmeter is in eerste instantie hoe het kind zich op de groep handhaaft. Als een kind ongelukkig is in de groep, wordt er gebeld en overlegd met de ouders.

Medicijnen

Wanneer ouders ons verzoeken om bepaalde medicijnen (ook homeopathisch) aan hun kind te geven, kan dit alleen wanneer het om een door een arts voorgeschreven middel gaat. Ouders moeten hiertoe een medische verklaring ondertekenen. Deze verklaring ligt op onze locatie ter beschikking.

Meer informatie hierover hebben wij opgenomen in ons kwaliteitshandboek.

Huisarts

Wanneer een kind gezien moet worden door de huisarts, dan houden wij er rekening mee dat een kind niet naar een andere huisarts gaat, als de ouders geen toestemming geven voor inzage in het digitaal dossier door een andere huisarts.

Besmettelijke ziekten

Besmettelijke ziekten worden al overgedragen in de incubatietijd. Meestal is het niet mogelijk om een besmetting als een griep of de waterpokken te voorkomen.

Wij overleggen met de manager wanneer er een besmettelijke ziekte heerst. Indien nodig neemt de manager contact op met de GGD. Ouders informeren wij met een poster op de deur.

Wij maken gebruik van de Kiddi App van het RIVM:

Calamiteiten

Bij een calamiteit denken wij bijvoorbeeld aan brand, een ongeval, een vermissing van een kind, een technische calamiteit zoals stroom, gas of waterstoring, of agressie en dreiging.

Op onze locatie is een aantal medewerkers opgeleid tot bedrijfshulpverlener (BHV-er). In het calamiteitenplan van onze locatie staat vermeld wie dit zijn.

Een BHV-er is verantwoordelijk voor het coördineren van en handelen bij een calamiteit.

Zij is getraind in de volgende zaken:

- basisprincipes brandbestrijding, zoals het oefenen met blusapparaten
- wat te doen bij een evacuatie (verantwoordelijkheden en bevoegdheden)
- communicatie met externe hulpverleners
- (kinder) EHBO waaronder levensreddend handelen

Index kwaliteitshandboek

Hierbij een greep uit het overzicht van de formulieren en protocollen voor pedagogisch medewerkers.

Beroepscode

Buikslapen

Dieren

Hitte protocol

Hygiëne

Medicijnverstrekking

Meldcode

Ongevallen

Ontruiming

Pesten

Kinderen met opvallend gedrag

Uitstapjes

Veiligheids-en gezondheidsbeleid

Vermissing

Vier-ogen principe

Voedingsbeleid

